

HÍR MONDÓ

KÉPEK - LAPOK 1988 - 1990

Önkéntes munkát végeztek a könyvtár szűz ünnepségén. Az ünnepségnek köszönhetően - igen jó nyarunka ünnepséget tőlük - a könyvtárban a szűz ünnepség megvalósult. A szűz ünnepség a cíj-potter-újsággal és egyéb a szűz ünnepség szövegével és a cíj-potter-újsággal is jellemezte a szűz ünnepségét.

Balogh Teréz
Sándor Teréz
1988. augusztus 19.

... (handwritten text) ...

... (handwritten signatures and notes) ...

Az első alkalom ünnepről pillanataira emlékezve, az "Örök vízszámból" jellemezve (közvetlenül az új Balassi Bálint Könyvtárban!)

Csávosi János
1988. júni 6.
1988. évi.

Büszkeség, hogy az első alkalom a új falusi könyvtárban is ünnepeltük!
1988. VI. 6.
Farkas István

... (handwritten text) ...

... (handwritten notes) ...

... (handwritten text) ...

... (handwritten notes) ...

... (handwritten text) ...

... (handwritten notes) ...

... (handwritten text) ...

... (handwritten notes) ...

... (handwritten text) ...

... (handwritten notes) ...

Válogatás az új könyvtár vendégkönyvének beírásaiból és a látogatások, rendezvények képeiből.

24. alkalommal rendezik meg augusztus 3-4-én a bánki nemzetiségi napot. Izelítõül néhány programra hívjuk fel olvasóink figyelmét:

3-án este egy szlovákiai és egy francia hagyományörzõ csoport mutatkozik be a víziszínpadon

4-én 14 órakor ökumenikus istentisztelet lesz a bánki templomban

16 órakor hagyományörzõ csoportok felvonulása népviseletben

17 órakor gálamûsor a víziszínpadon: "Vasárnap a faluban" 14 együttes részvételével.

A rendezvény ideje alatt vásár is lesz, s aki megéhezik, a látogatók szeme láttára készített tájjellegû ételek közül válogathat. S, ha már Bánkon vagyunk, feltétlenül érdemes felkeresni a Szlovák Nemzetiségi Tájézat is.

A tájházat egy, a múlt században épült lakóházban rendezték be. A ház eredeti beosztása szoba, konyha, két kamra és istálló volt. Az épület szarufás-kakasülõs nyeregtetejét poltári cserép fedi. A szabadkérményes ház elsõ három helyisége az elsõ világháború idõszakának módos paraszti tárgyi világát idézi. A szobát épített takaréktûzhely fûti, mellette felvetett ágy, átellenben sarokpad található. A kamrában hombár, terménytartók és a szántóföldi munkák eszközei vannak.

A második kamrában Nógrád megye szlovák képviselõit és népmûvészeit feldolgozó kiállítás látható.

Az udvaron Laluja András szobrászmûvész szobra, egy fõkötõs menyecske bronzportréja köszönti a látogatókat.

A szlovák tájház Bánkon a Fõ utca 98. szám alatt található.

ÉVFORDULÓ

Kólcsey Ferenc

200 éve, 1790. augusztus 8-án született Szõdemeteren. Költõ, kiemelkedõ reformkori politikus, neves szónok a magyar kritika egyik jelentõs képviselõje. Korán árvaságra jutott, bal szemére himlõben megvakult, gyenge testalkatú, érzékeny, de éles eszû, fogékony gyermek volt. A debreceni kollégiumban tanult. Az iskola merev rendjével, ridegségével taszította a szeretetre vágyó fiút, ugyanakkor a könyvtár és saját könyvei alapján ott kezdte kiépíteni hatalmas mûveltségét. Görögül, latinul, franciául, németül jól tudott. A nyelvújításban Kazinczy oldalán állt. Iskolái után Pesten, Szõdemeteren és Álmosdon lakott, majd a szatmári Csekére költözött, és itt élt haláláig, 1838-ig. A vidéki élet nyomasztja, csak a barátságok és a nyelvújítási harc élteti. Változást élete második felében a közpályára lépése hozott. Szatmári fõjegyzõ lett, Eötvös Mihállyal együtt Szatmár megye követe, az alsótábla ellenzékének egyik vezére. Mint "veszedelmes demokrata elveket valló és népfelszabadító" politikust, a kormány titkon figyelte. Élete végén már kiegyensúlyozott, küzdelmek tõl megacélozott lelkû férfi, aki kiáll politikai nézetei mellett, elkötelezett, hû hazafi és testvére gyermekének nevelõje.

1838. augusztus 16-án egy hivatalos kiszállás alkalmával meghalt, s egy heti betegség után, augusztus 24-én meghalt.

Irodalmi helyét és jelentőségét Révai József így határozta meg: "Két nagy népferradalmi korszakot kapcsol össze, de az egyikhez késõn, a má-

sikhoz korán érkezett. Híd Batsányi és Petõfi közt. A maga írói generációjában egyedül tartozott ahhoz a költõi típushoz, mely népének szolgálataiban elválaszthatatlan egységbe forrasztja a költészetet és a politikai cselekvést."

*****

Kólcsey Ferencrõl szóló könyvek a könyvtárban:

Rohonyi Zoltán: Kólcsey Ferenc életmûve. 1975.

Szauder József: Kólcsey Ferenc. 1955. Szentimrei Jenõ: Ferenc tekintetes úr. Kólcsey Ferenc életregénye. 1939.

AJÁNLÁS

Könyvtárunkban 36-féle olyan - 1872 és 1956 között megjelent - újság, hetilap található meg MIKROFILMEN, amelyeket eredeti, kézbevehetõ formában nem tudunk beszerezni. Ezek közül most a legérdekesebbekre kívánjuk felhívni olvasóink figyelmét.

NÓGRÁDI LAPOK

1873 januárja és 1944 októbere között megjelent hetilap. Az egyik leghosszabb életû újság, a mindenkori kormánypárt helyi, "félhivatalos" lapja volt. Kezdetben a Deák-párt közlönyeként jelent meg. Az elsõ években munkatársa volt Mikszáth Kálmán is, akinek számos tárcája jelent meg a lapban. Késõbbi szerzõi közül Komjáthy Jenõt és Reviczky Gyulát is érdemes megemlíteni. A lap címe többször is megváltozott. A címváltozás mindig együtt járt politikai nézeteinek változásával.

LOSONCZI HIRADÓ

A megyei sajtókiadás egyik érdekes vállalkozása volt. 1878 júniusától 1880 januárjára között jelent meg. A lapot a Zagyvapálfalván tanítóskodó, hányatott sorsú Sárosi Márton János szinte egymaga szerkesztette. Bátor, szókimondó cikkeiben állandóan bírálta a megye visszasságait. Emiatt sok támadás érte õt. A lap tipográfiája, tördelése merõben eltért a többi megyei laptól.

SALGÓTARJÁNI LAPOK

1902 júliusától és 1908 májusáig között jelent meg. A lap írásai általában közérdekû salgótarjáni kérdésekrõl szóltak, mint például bírõválasztás, a polgári iskola létesítése, stb. A hírek is zömrel a városra és környékére vonatkoztak. Tárcákat, verseket, elbeszéléseket is közöltek. A lapban megjelent hirdetések is rendkívül figyelemreméltóak.

****

Mikrofilmjeink - leolvasókészülékkel együtt - a 109. számú kutatószobában vannak elhelyezve. A kutatószobára az igényt az olvasótermi felügyelõknél lehet bejelenteni.

Új CD-lemezeinkbõl

1. Jor Ellington /Modern Jazz Quartet. / New York: EAST-WEST, 1988.

A Modern Jazz Quartet 1951-ben alakult. A hanglemezen zenélõ együttes /John Lewis, Milt Jackson, Percy Heath, Connie Kay/ 23 évig dolgozott együtt. A kvartett pályája a klasszicista jazz betetõzését jelenti, szintézis a komponált mûzene és az improvizált jazz között. Magas színvonalú, egyéni hangvétellõ zenéjükkel maradandó zenei értéket hoztak létre.

2. "Fekete tûz" / Kalyi Jag. - Bp.: Hungaroton, 1989.

Az együttes tagjai hagyományos cigány folklórt játszanak és énekelnek. A hanglemezre került népdalok szövege, dallama eredeti, de feldolgozásuk módja már az együttes leleménye. A dalok többsége cigány nyelvû.

3. 32 Superhits.- W. Germany Frechen DELTA - Music, 1988.

A lemez 32 könnyûzenei felvételt tartalmaz hangszeres elõadásban.

Augusztus 20. — István-nap

Augusztus 20-át, első királyunk, Szent István névnapját hosszú évszázadok óta ünnepli a magyarság. Szent István alakját megkülönböztetett tisztelet övezi. Szentté avatását Szent László király kezdeményezte 1083-ban, amikor sírjánál csodák történtek koporsója feltárásakor. Épen maradt jobb kezét a kor szokása szerint drága mívű ereklyetartóba foglaltatta, mely mindmáig fennmaradt. A Szent Istvánról elnevezett budapesti bazilikában őrzik.

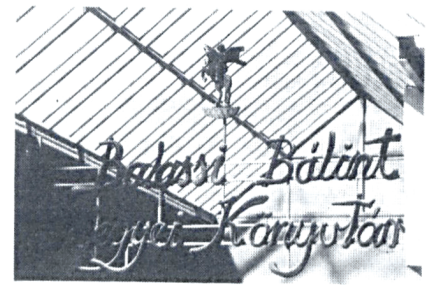
Székesfehérvári sírjához a középkortól fogva tízezrek zarándokoltak, nemcsak magyarok, hanem idegen nemzetiségűek is. Jobbja a magyarság legtiszteltebb, szimbolikus jelentőségű - hazát védő - ereklyéje, melynek századokon át kalandos sors jutott. Bár tiszteletét már az Aranybulla előírta, mégis templomról templomra vándorolt, míg 1771-ben Budára került. Azóta hordozzák körül ünnepélyes körmenetben augusztus 20-án.

Augusztus 20. elsősorban nemzeti és egyházi ünnep, de később hozzákapcsolódott az alkotmány és az új kenyér ünnepe is. Az ünnep jellegét az

adta meg, hogy a falusiak e napon, amikor az aratás és a gabona betakarítása már befejeződött, de a szüret és az őszi munkák még nem kezdődtek meg, a városba utaztak, ott elintézték a télire szükséges bevásárlásokat.

KÖNYVTÁRNAK IS KELL A CÉGÉR!

Az intézményünk bejáratát díszítő feliratot Kő Pál szobrászművész készítette 1988-ban. A végvári vitézt idéző alak: Balassi Bálintot is jelképezi. A művész 1941-ben született Hevesen. 1963-1968 között a Képzőművészeti Főiskola növendéke volt. Első kiállításait 1970-ben rendezte meg Balassagyarmaton és Salgótarjánban. Szondi-emlékművét (szarkofág) 1989-ben avatták fel Drégelypalánkon.

Munkácsy-díjas. A Képzőművészeti Főiskola tanára.

GYEREKEKNEK

Tudod-e?

Rekordok az állatvilágban

A leglustább

A leglustább állat a lajhár: hosszú karmú, izmos lábaival átöleli a trópusi őserdő fáinak ágait, és egész nap háttal lefelé csüng. Nagy lomhán tolja magát ágról ágra, s míg lomhán tolja magát ágról ágra, s míg a fát teljesen le nem legelte, nem is száll le róla; csak ha nem talál rajta több ételmezt, szánja rá magát, hogy odébbvonuljon. Ilyenkor szinte bosszantó lassúsággal kecmereg lefelé. Olyan keveset mozog, hogy hasán gyakran moszatok telepednek meg, s ettől az állat zöldes színű lesz.

REJTVÉNY

Csak a kezdőbetűket olvassátok össze!

A megfejtést augusztus 20-ig, a gyermekkönyvtárban elhelyezett gyűjtőládába dobjátok be!

Az előző rejtvény helyes megfejtése:

DELHI, TOKIÓ, SZÓFIA, VARSÓ, RÓMA, ATHÉN, ANKARA, HÁGA, BERLIN, MADRID, PÁRIZS

A helyes megfejtők közül könyvjutalomban részesültek:

Fodor Krisztina Salgótarján, Gorkij krt. 77., Gabora Mariann Salgótarján, Munkácsy M. u. 2., Kovács Dániel Bátortereny, Lenin u. 2., Maksi Gabriella Salgótarján, Néphadsereg u. 23., Rubint Zsuzsanna Salgótarján, Petőfi u. 158.

VAKÁCIÓ Ó Ó !

Szünidei program augusztusra

Minden hétfő, szerda, péntek - AMIT SZERETNÉL! /Videó, kívánság szerint/

2. Csütörtök - Hiszed, nem hiszed? /füllentünk/

7. Kedd - Kérdezz, felelek mindenre /vetélkedő/

9. Csütörtök - Lakóhelyünk, a Föld /környezetvédelmi foglalkozás/

14. Kedd - Játsszunk bábszínházat!

16. Csütörtök - Fűzzünk, fűzzünk valamit... /gyöngyfűzés/

21. Kedd - Városunk, Salgótarján /városismereti játék/

23. Csütörtök - Apáról fiúra /palóc hagyományok/

28. Kedd - Az okos lány /mesefoglalkozás/

30. Csütörtök - Máktündérek, csutkanepek /játékkészítés termésekből/

Kezdes de. 10 órakor
Csoportok is kérhetik bármelyik foglalkozást.

"Sikerfilmek újra-videón"
(előadóterem)

2. 17.00
Szoknyás Faust
(spanyol-olasz filmkomédia, r.: Hereida, J.)

9. 17.00
Tű a szénakazalban
(angol kalandfilm, r.: Marquand, R.)

16. 17.00
Mindhalálíg zene
(amerikai film, r.: Fosse, B.)

23. 17.00
Rain Main
(amerikai film, r.: Levinson, R.)

30. 17.00
Eldorádó
(magyar film, r.: Bereményi Géza)

Szünidei matiné
(gyermekkönyvtár)

1. 15.00
Atomhangya
(amerikai rajzfilmsorozat)

8. 15.00
Cimborák
(magyar film, r.: Homoki-Nagy I.)

15. 15.00
Spedy Gonzales
(amerikai rajzfilm, r.: McKimson, R.)

22. 15.00
A csodálatos papucs
(báb- és rajzfilm-összeállítás)

29. 15.00
Kiváncsi Fáncsi
(rajzfilm, r.: Tordon Ákos)

**NYELVTANFOLYAMOK A MEGYEI KÖNYVTÁR-
BAN**

Szeptemberben újra indítjuk tanfolyamainkat. Megfelelő számú jelentkező esetén:

ANGOL kezdő és haladó
FRANCIA kezdő és haladó
NÉMET kezdő és haladó

csoportok indulnak felnőttek és gyermekek részére.
A felnőtt-tanfolyam óraszámja 120 (heti 2x2 óra), díja: 6.000 Ft.
A gyermektanfolyam óraszámja 80 (heti 1x2 óra), díja: 4.000 Ft.

Jelentkezési határidő: **augusztus 31.**
Telefon: 14-929/27
14-954/27

A hónap könyve

Kölcsey életművéből 1834-ben írott **Parainesis** c. művét választottuk ki. Ezt a művet unokaöccséhez, Kölcsey Kálmánhoz írta. A mű felfogható Kölcsey világnézetének legteljesebb összefoglalásaként.

Filozófiai, történelmi, politikai és erkölcsi tapasztalatait, tudását és személyi fejlődését egységesítve s új, magas szintre emelve néz szembe itt az író az egyén, nemzet és emberiség meg a haladás alapvető kérdéseivel: ez a sorozat a szerkezet gerincét is jelzi. Érzés és gondolkodás szenvedésekben felerősített és tudatosított szükségszerűségéből indítja gondolatmenetét, egyszerre vetve be személyes tapasztalatot és általánosítva az emberi nem fejlődését; innen szervesen következhet ifjúkorának felidézése, majd a "megszentelt tárgyak", haza, erény és emberiség meghirdetése.

A Parainesis irodalmunk legszebb művei közé tartozik. Az ember törté-

nelmi felemelkedésébe vetett hit és bizalom teszi azzá, amely a kiábrándító tapasztalatok után is valósággal átfényesíti az eszmefuttatás lapjait. Ez a felemelkedés a gondolkodó szerint egyedül a társadalmiság útján, az emberek közös célra való egyesülésén át valósítható meg. Légy önmagad, de önmagad csupán mások között, másokat alakítva és másoktól alakítottan lehetsz - ez Kölcsey legfőbb tanítása.

Végezetül álljon itt még két gondolat a műből:

"Fogadd el a jót mástól, de vizsgálva; s ten meggyőződésedet könnyen ne változtasd. Változékonyság és fejekedés egyformán nagy hibák."

"Törekedjél való nagyságra, ha magadban erőt érzesz; de színeli nagyságot mutogatni, gyalázatnak tartsd. E színelés a hazugság minden fajai közt legundokabb."

KIÁLLÍTÁS

Augusztus 25-ig **KÖRNYEI GYULA FOTÓ-KIÁLLÍTÁSA**-t tekinthetik meg könyvtárunkban.

Szeptember első hetében **SZATYOR GYÖZŐ** Kalevala-illusztrációiból nyílik tárlat az emeleti kiscsalérián.

Új kiadványaink

Második ízben jelentettük meg a **VIDEÓJEGYZÉK**-et.

Az új, kiegészített katalógusban filmcímek, rendezők és műfajok szerint lehet visszakeresni a könyvtárunkból kölcsönözhető videófilmeket.

Kiadványunkat ajánljuk minden videóklubtag és filmbarát figyelmébe.

A jegyzék megvásárolható a könyvtár audiovizuális részlegében.

Ára: 20 Ft

NYITVATARTÁS
KÖLCSÖNZŐ, OLVASÓTEREM
AUDIÓ-VIZUÁLIS RÉSZLEG

Hétfőtől-péntekig 10-19
Szombat 9-15

GYERMEKKÖNYVTÁR
Hétfőtől-péntekig 10-18
Szombat 9-15

BÜFÉ
Hétfőtől-péntekig 10-18
Szombat 9-12

TELEFONSZÁMAINK
KÖZPONT 14-954
14-929

MELLÉKÁLLOMÁSOK
Általános tájékoztatás 31
Kölcsönzési nyilvántartás 28
Szaktájékoztatás 25
Gyermekkönyvtár 32
Városi módszertan 20

HÍRMONDÓ
Kiadja a Balassi Bálint Nógrád Megyei Könyvtár
Felelős kiadó: Szabó Ernőné mb.ig.
Megjelenik: havonta
HU ISSN 0865-5286
Készült: a BBNMK nyomdaüzemében.